

Konfidencialumas:	Vieša	Dokumento būklė:	Patvirtinta
Tvirtintojas:	Luminor investicijų valdymas UAB valdyba	Patvirtinimo data:	2023-10-20
Dokumento savininkas:	Investicijų valdymo skyrius	Įsigaliojimo data:	2023-10-20

Luminor investicijų valdymas UAB investicinių sprendimų vykdymo politika

Skyrius 1 - Tikslas

1. Ši Politika:

- 1.1. reglamentuoja Luminor investicijų valdymas UAB valdomų pensijų fondų investicinių sprendimų (sandorių) vykdymą,
- 1.2. užtikrina, kad vykdydamas investicinį sprendimą (sandorį) pensijų fondo vardu arba perduodamas jį vykdyti kitam subjektui (kaip nurodyta 1 priede), IVB veikia pensijų fondui ir jų dalyviams palankiausiomis sąlygomis ir jų interesais, taip pat vadovaujasi atitinkamais Lietuvos Respublikos įstatymais ir (arba) kitais teisės aktais, ir Politika,
- 1.3. nustato investicinių sprendimų vykdymo faktorius ir jų santykinę svarbą, investicinių sprendimų vykdymo vietas ir subjektus, kuriems gali būti perduotas investicinių sprendimų vykdymas.

2. Politika taikoma Fondo valdytojams ir Portfelio valdytojams, kurie yra atsakingi už šioje Politikoje nustatytų principų ir reikalavimų laikymąsi vykdant investicinį sprendimą (sandorį) arba perduodant jį vykdyti kitam subjektui. Politika yra suderinta su [Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo](#) ir [Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo](#) reikalavimais ir taikoma valdant Pensijų Fondus.

Skyrius 2 - Sąvokos

3. Šiame skyriuje neapibrėžti terminai didžiosiomis raidėmis yra apibrėžti dokumente [Internal Regulations Glossary](#).

4. Žemiau nurodyti terminai didžiosiomis raidėmis šioje tvarkoje reiškia:

- 4.1. **Aktyvus sąrašas** – sąrašas finansinių instrumentų, kurie atitinka kriterijus nustatytus "[Investment Limits and Guidelines of Luminor investicijų valdymas UAB](#)" ir yra patvirtinti Investavimo komitete kaip tinkami investuojant pensijų Fondo turta.
- 4.2. **Finansinis instrumentas** – Politika taikoma finansiniams instrumentams apibrėžtiems [Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme](#): perleidžiamieji vertybiniai popieriai, pinigų rinkos priemonės, kolektyvinio investavimo subjektų vertybiniai popieriai, išvestinės finansinės priemonės susietos su vertybiniais popieriais, valiutomis, palūkanų normomis ar pajamingumu ir indėliai.
- 4.3. **Fondas** – IVB valdomi II-os ir III-ios pakopos pensijų fondai.
- 4.4. **Investicinis sprendimas (sandoris)** – Fondo valdytojo ar Portfelio valdytojo sprendimas pirkti ar parduoti Finansinį instrumentą, kuris yra Aktyviame sąrašė, valdant pensijų fondą.
- 4.5. **IVB** – Luminor investicijų valdymas UAB.
- 4.6. **Politika** – Luminor investicijų valdymas UAB investicinių sprendimų vykdymo politika.

Skyrius 3 - Priedai

5. Priedas 1 – Investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo vietos ir subjektai, kuriems perduodami vykdyti investiciniai sprendimai (sandoriai).

Skyrius 4 - Rolės ir atsakomybės

Skirsnis 1 - Specialiosios rolės ir atsakomybės

6. Fondų valdytojai ir portfelių valdytojai privalo vadovautis šioje Politikoje nustatytais principais ir reikalavimais vykdydami Investicinius sprendimus (sandorius) arba perduodami juos vykdyti kitiems subjektams. Fondų valdytojai ir portfelių valdytojai yra atsakingi už periodinę stebėseną ir vertinimą, ar ši Politika yra veiksminga, ar tinkama Investicinio sprendimo (sandorio) vykdymo / perdavimo vykdymui kokybė, taip pat už investicinių sprendimų (sandorių) sudarymo ar sandorio vykdymo vietų stebėseną ir vertinimą.

Skyrius 5 - Investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo faktoriai ir jų santykinė svarba

7. IVB, vykdydama Investicinį sprendimą (sandorį) ar perduodama jį vykdyti kitam subjektui, veikia geriausiomis Fondams ir jų dalyviams sąlygomis bei jų interesais ir vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir/ar kitais teisės aktais bei šia Politika.

8. Siekdama geriausio įmanomo rezultato (pavyzdžiui, siekiant geriausio finansinio instrumento kainos ir kaštų santykio), vykdant Investicinius sprendimus (sandorius) Fondų vardu arba perduodant juos vykdyti kitam subjektui, IVB vertina šiuos faktorius:

8.1. **Finansinės priemonės kaina** – kaina už kurią perkamas ar perduodamas Finansinis instrumentas. Šis faktorius yra svarbiausias, siekiama geriausios kainos rinkos sąlygomis, laikantis panašių investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo ar pateikimo vykdyti laiko prioriteto principo.

8.2. **Investicinio sprendimo (sandorio) įvykdymo išlaidos** – galimos papildomos Investicinio sprendimo (sandorio) vykdymo išlaidos. Šios išlaidos yra sudedamoji bendros atsiskaitymų sumos dalis, todėl laikomos antru pagal svarbą faktoriumi po kainos. IVB vertina vykdymo išlaidas ir siekia, kad jos būtų mažiausios.

8.3. **Investicinio sprendimo (sandorio) įvykdymo greitis** – laikas per kurį įvykdomas Investicinis sprendimas (sandoris). Kai rinkos kainos keičiasi staigiai, investicinio sprendimo (sandorio) vykdymo greitis gali daryti įtaką galutinei atsiskaitymo sumai. Siekiama, kad tos pačios finansinės priemonės kategorijos investiciniai sprendimai (sandoriai) būtų vykdomi ar perduodami vykdyti kitam subjektui laikantis investicinių sprendimų vykdymo ar pateikimo vykdyti laiko prioriteto principo, nepriklausomai nuo investicinio sprendimo (sandorio) dydžio, turinio ar kitų sąlygų.

8.4. **Investicinio sprendimo (sandorio) įvykdymo ir atsiskaitymų tikimybė** – tikimybė, kad IVB įvykdys Investicinį sprendimą (sandorį) pilnai ir atsiskaitymas vyks laiku.

8.5. **Investicinio sprendimo (sandorio) dydis ir turinys** – Investavimo sprendimo (sandorio) dydis, įskaitant jo poveikį vykdymo kainai, ir galimas konkrečių savybių poveikis Investavimo sprendimo (sandorio) vykdymui arba rinkai. IVB siekia užtikrinti, kad investavimo sprendimas (sandoris) būtų vykdomas darant kuo mažesnę poveikį rinkai. IVB atsižvelgia į finansinės priemonės likvidumą, rinkos aplinkybes bei galimą investicinio sprendimo (sandorio) vykdymo poveikį finansinės priemonės kainai, galimas atvejis, kai įvykdyti ar pateikti vykdyti investicinio sprendimą (sandorį) pilnai mažiau patrauklia kaina yra geriau nei dalinis vykdymas, galimai neigiamai paveikiant galutinę finansinės priemonės kainą.

8.6. **Kitas investicinio sprendimo (sandorio) įvykdymui svarbias aplinkybes** (pvz. kurios gali būti specifinės konkrečiam Finansiniam instrumentui).

9. Valdydama Fondą ir vykdydama Investicinį sprendimą (sandorį) arba perduodama jį vykdyti kitam asmeniui, IVB nustato 8 punkte išvardintų faktorių santykinę reikšmę atsižvelgdama į šiuos kriterijus:

- 9.1. investavimo tikslus, investavimo politiką ir Fondui būdingas rizikos rūšis, kaip tai nurodyta Pensijų fondo investavimo strategijoje ar Pensijų fondo taisyklėse;
- 9.2. investicinio sprendimo (sandorio) savybes;
- 9.3. finansinės priemonės, dėl kurios priimtas investicinis sprendimas (sandoris), savybes;
- 9.4. investicinio sprendimo (sandorio) vykdymo vietų savybes.

10. IVB atkreipia dėmesį į tai, kad investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo geriausias rezultatas neapsiriboja tikta kaina, o papildomai apima kitas išlaidas, investicinio sprendimo dydžio, greičio ir įvykdymo tikimybę. Netgi jei atrodo, kad kaina nebuvo geriausia, tai nebūtinai reiškia, kad pilnas investicinio sprendimo vykdymas nebuvo įvykdytas geriausiomis Fondui sąlygomis.

Skyrius 6 - Investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo vietos pasirinkimas

11. IVB investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo vietas renkasi atsižvelgdama į:

- 11.1. finansinių priemonių kainą ir jos sudarymo skaidrumą;
- 11.2. sandorio vykdymo išlaidas;
- 11.3. sandorio įvykdymo ir atsiskaitymų tikimybę ir greitį;
- 11.4. rinkos ir finansinių priemonių likvidumą;
- 11.5. sandorio dydžio apribojimus.

12. Pagrindinėmis investicinio sprendimo (sandorio) vykdymo vietomis IVB renkasi:

- 12.1. reguliuojamas rinkas;
- 12.2. elektronines daugiašales prekybos sistemas;
- 12.3. sisteminę prekybą vykdančius finansų tarpininkus ir maklerio įmones.

13. Investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo vietų skaičius turi būti pakankamas, kad užtikrintų vykdymą geriausiomis Fondams ir jų dalyviams sąlygomis bei vadovaujantis jų interesais. IVB nesiekia naudotis kuo didesniu investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo vietų skaičiumi. Pasirinkdamas tinkamą vietą Investiciniams sprendimams (sandoriams) vykdyti, IVB siekia parinkti vietas, kurios nuosekliai leistų pasiekti geriausią rezultatą Fondams.

14. Jeigu keletas investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo vietų atitinka keliamus reikalavimus, ir bet kurioje jų gali būti pasiektas iš esmės geriausias įmanomas rezultatas, IVB savo nuožiūra pasirenka vieną arba keletą investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo vietų kiekvienai finansinės priemonės kategorijai.

15. Investiciniai sprendimai (sandoriai) pirkti/parduoti finansines priemones, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose ar daugiašalėse prekybos sistemose (pvz. akcijos ar ateities sandoriai), visada perduodami vykdyti į atitinkamas biržas/daugiašales prekybos sistemas IVB tiesiogiai arba pasitelkus trečiąsias šalis, nurodytas šios Politikos 1 priede. Kitais atvejais investiciniai sprendimai (sandoriai) pirkti/parduoti finansines priemones vykdomi IVB arba perduodami vykdyti trečiosioms šalims taip, kaip nurodyta šios Politikos 1 priede.

16. IVB reguliariai ir nerečiau kaip kartą per metus peržiūri pasirinktų investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo vietų sąrašą, įvertindamas reikalavimus vykdyti investicinius sprendimus (sandorius) geriausiomis Fondams ir jų dalyviams sąlygomis bei vadovaujantis jų interesais, ir palygina su kitomis galimomis investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo vietomis.

Skyrius 7 - Investicinių sprendimų vykdymo reikalavimai

17. IVB turi taikyti ir įgyvendinti priemones, procedūras ir kontrolės bei stebėsenos veiksmus, užtikrinančius greitą, sąžiningą ir operatyvų Fondo sąskaita sudaromų sandorių vykdymą.

18. Įvykdyti investiciniai sprendimai (sandoriai) turi būti nedelsiant ir tiksliai apskaitomi IVB apskaitos ir/ar išdo valdymo sistemose (investicinių sprendimų žurnale) ir paskirstomi pensijų fondams. Investiciniai sprendimai (sandoriai), kurie yra panašūs, vykdomi paeiliui ir nedelsiant, išskyrus atvejus, kai dėl investicinio sprendimo (sandorio) savybių arba vyraujančių rinkos sąlygų to neįmanoma padaryti arba kai tai prieštarauja Fondo interesams. Įrašai apie įvykdytus investicinius sprendimus (sandorius) saugomi mažiausiai 10 metų arba ilgiau, jei to reikalaujama pagal galiojančius teisės aktus.

19. Finansinės priemonės ir lėšos, gautos įvykdžius atsiskaitymus už įvykdytą investicinį sprendimą (sandorį), turi būti nedelsiant ir teisingai apskaitomos atitinkamose finansinių priemonių sąskaitose, jei taikoma, Fondo, subfondo arba investicinių vienetų klasių ir (ar) serijų sąskaitose.

20. IVB neturi teisės piktnaudžiauti informacija, susijusia su dar neįvykdytais investiciniais sprendimais (sandoriais), ir privalo imtis visų reikalingų veiksmų, kad nė vienas iš susijusių asmenų nepiktnaudžiautų šia informacija. Be to, IVB turi įgyvendinti priemones, kad būtų užtikrinta tinkama bandymų manipuluoti rinka prevencija.

Skyrius 8 - Sandorių sujungimas paskirstymas

21. Jei IVB sujungia Fondo sąskaita priimtą investicinį sprendimą (sandorį) su vienu ar keliais kitų Fondų priimtais investiciniais sprendimais (sandoriais) ir toks jungtinis investicinis sprendimas (sandoris) yra įvykdomas visiškai, IVB privalo paskirstyti susijusius sandorius pagal vidutinę kainą. Jei jungtinis investicinis sprendimas (sandoris) įvykdomas iš dalies, jis paskirstomas proporcingai pagal vidutinę kainą. Finansinių priemonių skaičius apvalinamas pagal matematinės taisyklės ir įvertinant mažiausio kartotinio dydį. Kai kuriais atvejais paskirstymas gali skirtis, siekiant išvengti neproporcingų sąnaudų, ir mažesnis pavedimas gali būti įvykdomas pilnai.

22. Pensijų fondų pavedimai neįjungiami su IVB pavedimais. Pensijų fondo pavedimai gali būti sujungiami tik su kitais pensijų fondų pavedimais.

Skyrius 9 - Investicinių sprendimų (sandorių) vykdymo perdavimas kitam subjektui ir šių subjektų pasirinkimo principai

23. IVB gali perduoti vykdyti jos valdomo Fondo investicinį sprendimą (sandorį) kitam subjektui, kaip nurodyta šios Politikos 1 priede. Pasirinkdamas tinkamą vietą Investiciniams sprendimams vykdyti, IVB siekia parinkti vietas, kurios nuosekliai leistų pasiekti geriausią rezultatą. Perduodama investicinio sprendimo (sandorio) vykdymą kitam subjektui IVB turi atsižvelgti į pensijų Fondo interesus. IVB reguliariai ir/ar nerečiau kaip kartą per metus vertina pasirinktus finansų tarpininkus. IVB, pasirinkdama finansų tarpininką, vertina šios Politikos 5 skyriuje nustatytus faktorius ir jų svarbą, kad būtų pasiektas geriausias įmanomas rezultatas Fondui ir jo dalyviams.

Skyrius 10 - Investavimo principai, taikomi valdant pensijų fondų turtą

24. IVB nuolat siekia, kad pensijų turtas būtų investuojamas užtikrinant viso pensijų fondo finansinių priemonių portfelio saugumą, pelningumą ir likvidumą.

25. Draudžiama pensijų turtą investuoti į IVB įmonių grupės finansines priemones ar kitus produktus siekiant spręsti IVB ar kitos įmonės, priklausančios įmonių grupei, arba kito Fondo likvidumo, mokumo ar atitikties teisės aktų reikalavimams sunkumus.

26. Pensijų fondo turtą investavus į IVB valdomą investicinį fondą (jei taikoma), valdymo mokestis nuo investuoto pensijų fondo turto negali būti nuskaitomas. Vis dėlto nuskaičius valdymo mokestį nuo investuoto pensijų fondo turto, IVB privalo ne vėliau kaip per vieną mėnesį į pensijų fondo sąskaitą grąžinti už pensijų turto, kuris buvo investuotas į investicinį fondą, valdymą taikytus atskaitymus. Šios nuostatos taip pat yra taikomos IVB valdant investicinius fondus, kurių valdymo funkciją ar jos dalį IVB yra perdavusi kitiems asmenims (jeigu taikoma).

27. Kolektyvinio investavimo subjekto (pavyzdžiui ETF ar investicinio fondo), į kurį yra investuotas pensijų turtas, ar jo valdymo įmonės grąžinti su investavimu į kolektyvinio investavimo subjektą susiję atskaitymai visais atvejais, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 darbo dienas po darbo dienos, kurią jie buvo grąžinti, IVB turi būti įskaitomi į atitinkamą pensijų turtą.

Skyrius 11 - Politikos peržiūra ir baigiamosios nuostatos

28. IVB nuolat ir/arba nerečiau kaip kartą per metus stebi ar Politika yra veiksminga, taip pat šios Politikos 1 priede nurodytų kitų investicinius sprendimus (sandorius) vykdančių subjektų investicinių sprendimų vykdymo kokybę. Be to, nerečiau kaip kartą per metus IVB peržiūri ir įvertina ar 1 priede nurodytas sandorių vykdymo vietas. Stebėsenos rezultatai turi būti dokumentuojami ir pateikti IVB Investavimo komitete. Nustačius bet kokius Politikos, investicinių sprendimų (sandorių) sudarymo ar sandorio vykdymo vietų trūkumus, IVB nedelsdama privalo pranešti Investavimo komitetui ir trūkumus ištaisyti.

29. Politika turi būti peržiūrima ne rečiau kaip kartą per metus. Peržiūrėti Politiką privaloma ir tada, kai įvyksta esminis pokytis, paveikęs IVB gebėjimą pasiekti geriausią rezultatą Fondui ir jų dalyviams.

30. Valdymo įmonė užtikrina, kad Politika ir visi esminiai jos pakeitimai būtų prieinami Fondo dalyviams interneto puslapyje: www.luminor.lt.

31. Valdymo įmonė veikia taip, kad bet kuriuo metu galėtų įrodyti, jog investicinis sprendimas (sandoris) Fondo sąskaita buvo įvykdytas ar perduotas kitam subjektui vykdyti laikantis Politikos.

32. Ypatingais atvejais (rinkos sutrikdymas, rinkos prekybos sistemų techninis stabdymas ar pan.), gali būti neįmanoma arba netinkama vykdyti investicinius sprendimus šioje politikoje nurodytų būdu. Todėl AMC gali nuspręsti taikyti kitokią procedūrą, nei aprašyta šiose taisyklėse. Bet kuriuo atveju AMC siekia veikti taip, kad, atsižvelgiant į aplinkybes, pensijų fondui ir jo dalyviams būtų užtikrintas geriausias įmanomas rezultatas.

33. Ši politika yra tvirtinama IVB Valdybos nutarimu.

1 Priedas

INVESTICINIŲ SPRENDIMŲ (SANDORIŲ) VYKDYMO VIETOS IR SUBJEKTAI, KURIEMS PERDUODAMI VYKDYTI INVESTICINIAI SPRENDIMAI (SANDORIAI)

Investiciniai sprendimai (sandoriai) pirkti/parduoti Baltijos šalių įmonių akcijas NASDAQ OMX Baltic biržose perduodami Luminor Bank AS.

Investiciniai sprendimai (sandoriai) pirkti/parduoti kitų šalių įmonių akcijas arba išvestines finansines priemones, kuriomis yra prekiaujama žemiau nurodytose reguliuojamose rinkose ar daugiašalėse prekybos sistemose perduodami Luminor Bank AS:

- Amerikos vertybinių popierių birža
- Australijos vertybinių popierių birža

- Atėnų vertybinių popierių birža
- Euronext Amsterdamas
- Euronext Briuselis
- Euronext Paryžius
- Euronext Lisabona
- OMX Kopenhaga
- OMX Stokholmas
- OMX Helsinkis
- Frankfurto vertybinių popierių birža
- Honkongo vertybinių popierių birža
- Londono vertybinių popierių birža SETS
- Italijos birža
- NASDAQ Global Markets
- NASDAQ Capital Markets
- Niujorko vertybinių popierių birža
- Oslo vertybinių popierių birža
- Singapūro vertybinių popierių birža
- Ispanijos birža
- Šveicarijos vertybinių popierių birža
- Tokijo vertybinių popierių birža
- Vienos vertybinių popierių birža
- „Chicago Board of Trade“ birža
- EUREX
- „Chicago Mercantile Exchange“ birža
- „New York Mercantile Exchange“ birža
- Sidnėjaus ateities sandorių birža

Investiciniai sprendimai (sandoriai) pirkti/parduoti investicinių fondų vienetus yra vykdomi per CITIBANK, N.A. platformą CitiDirect for Securities Order and Trade Manager (Collective Investment Services) per Luminor Bank AS, taip pat gali būti perduodami vykdyti Nordea Investment Funds S.A.

Investiciniai sprendimai (sandoriai) pirkti/parduoti ETF (biržoje prekiaujami fondai, angl. *exchange traded funds*) vienetus yra vykdomi per CITIBANK N.A., N.A. platformą CitiDirect for Securities Order and Trade Manager (Execution to Custody), per Luminor Bank AS, taip pat gali būti perduodami vykdyti Nordea Bank Abp.

Investiciniai sprendimai (sandoriai) pirkti/parduoti finansines priemones, kuriomis prekiaujama sudarant dvišalius sandorius ir kurių prekyba nevykdoma biržoje: obligacijos, pinigų rinkos vertybiniai popieriai ar kiti finansiniai instrumentai, yra vykdomi naudojantis Luminor Bank AS ir Nordea Bank AB brokerio (tarpininko) paslauga, arba Luminor Bank AS, „Swedbank“ AB ar SEB bankas kaip sandorio šalimis. Išskirtiniais atvejais, susijusiais su finansinės priemonės likvidumu, rinkos struktūra ar kitais apribojimais, dvišaliai sandoriai gali būti sudaromi su kitomis sandorio šalimis, jei tai neprieštarauja šiai Politikai.